

CYKL | KINO WSPÓŁCZESNE
GRUPA WIEKOWA | SZKOŁA PODSTAWOWA 4–6
PRZEDMIOT | język polski, godzina wychowawcza

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE DLA NAUCZYCIELA

SCENARIUSZ LEKCJI

opracowanie: Izabella Bartol

FILM | „Drogi Panie Dyktatorze”

„Dear Mr. Führer”, Niemcy, 2020, 94 min

reżyseria: Christian Lerch

scenariusz: Christian Lerch, Josef Einwanger

obsada: Xari Wimbauer, Luis Vorbach, Lisa Wagner, Philipp Hochmair, Hans Löw

Film powstał na podstawie wspomnień z dzieciństwa scenarzysty filmu – Josefa Einwängera. Opowiada o trudnych dylematach etycznych dwojga głównych bohaterów: Anny, której mąż Bernd walczy na froncie, i jej nastoletniego syna, pragnącego w nowym środowisku zyskać akceptację rówieśników. Chłopiec chce za wszelką cenę przynależeć do grupy, z czasem zaczyna się fascynować niemieckim nazizmem. Robi to wbrew matce, która wini panującą ideologię za los całej rodziny. Pewnego dnia dzieci znajdują ukrywającego się w wiosce niemieckiego dezertera i postanawiają wydać go w ręce zdeklarowanego nazisty Felixa. Okazuje się, że ojciec chłopca jednak nie zginął na wojnie...

Propaganda i jej wpływ na losy bohaterów filmu „Drogi Panie Dyktatorze”

Temat lekcji

Propaganda i jej wpływ na losy bohaterów filmu „Drogi Panie Dyktatorze”

Czas trwania lekcji

2 x 45 min

Cele lekcji

Podczas lekcji uczeń:

- opowiada fabułę filmu;
- określa cechy bohaterów;
- rozumie znaczenie słowa „propaganda”;
- rozumie znaczenie słowa „manipulacja”;
- wie, jak uniknąć manipulacji

Powiązanie z podstawą programową

Kształcenie literackie i kulturowe:

Uczeń:

- 7. opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność;
- 11. wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy;
- 12. określa tematykę oraz problematykę utworu;
- 16. określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z własnymi;
- 17. przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia;
- 19. wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach;
- 20. wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera.

I.2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

- 8. rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych;
- 11. odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia.

III. Tworzenie wypowiedzi:

1. Elementy retoryki. Uczeń:

- 1. Uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens.

Metody i formy pracy

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące metody i formy pracy z uczniem:

- dyskusja;
- pogadanka;
- praca w grupach.

Środki dydaktyczne

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące środki dydaktyczne:

- film „Drogi Panie Dyktatorze”;
- karty pracy.

Przygotowanie do lekcji

Lekcja powinna się odbyć po obejrzeniu filmu „Drogi Panie Dyktatorze” w reżyserii Christiana Lercha.

PRZEBIEG LEKCJI

Wprowadzenie

Nauczyciel podaje temat lekcji, a następnie prosi uczniów o przedstawienie wrażeń po obejrzeniu filmu. Prowadzący może wykorzystać pytania pomocnicze:

- Co w filmie Cię zaintrygowało?
- Co Cię zaniepokoiło?
- Co zwróciło Twoją uwagę?
- Jakie emocje wzbudził w Tobie film?

Realizacja tematu

Po zebraniu refleksji od uczniów nauczyciel dzieli klasę na grupy trzyosobowe i prosi, by uzupełnili Kartę pracy nr 1. Należy ustalić, kto jest bohaterem tego filmu i z jakimi problemami się mierzy?

Po omówieniu zadania nauczyciel zwraca uwagę na fabułę filmu, z której wynika, że Frankowi wpajano nieprawdziwy wizerunek Hitlera oraz przebiegu wojny. Prosi uczniów, by w dostępnych źródłach informacji poszukali definicji słowa PROPAGANDA i wpisali ją do zeszytu:

Propaganda to: celowe działanie zmierzające do ukształtowania określonych poglądów i zachowań zbiorowości ludzkiej lub jednostki. Propaganda często jest kojarzona z materiałami przygotowywanymi przez władze danego kraju w celu krzewienia pozytywnych postaw obywateli zgodnych z racją stanu, jak np. zachęcanie do wstępowania do wojska celem obrony kraju w czasie wojny. W języku potocznym utrwaliło się wartościujące znaczenie terminu „propaganda” jako synonimu stosowania kłamstw, półprawd, manipulacji – jako przeciwieństwo informacji, refleksji i dyskusji.

Źródło definicji: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Propaganda>

Po zapisaniu notatki przez uczniów nauczyciel pyta: Z jakich powodów podczas wojny stosowano propagandę? Jaki był jej cel i jaki skutek?

Przykładowa odpowiedź:

Władze hitlerowskie chciały utrzymać przekonanie, że Adolf Hitler jest dobrym człowiekiem, który dba o swój kraj. Inne narody są wrogami Rzeszy. Celem władzy jest zachowanie porządku. Prawdziwym skutkiem było szerzenie nieprawdy historycznej oraz nietolerancji i nienawiści wobec innych narodowości.

Nauczyciel wyświetla (lub rozdaje) Kartę pracy nr 2 i prosi uczniów o jej uzupełnienie w takich grupach jak poprzednio.

Po omówieniu pracy uczniów nauczyciel przywołuje głównych bohaterów filmu, czyli Felixa i Karriego, oraz ich ojców. Tłumaczy, że zostali oni zestawieni ze sobą na zasadzie kontrastu (przeciwieństw). Prosi uczniów, by wpisali cechy bohaterów do tabeli (Karta pracy nr 3).

Nauczyciel wyjaśnia, że Felix uległ wpływowi Karriego i jego ojca na temat przekonania o Hitlerze, został zmanipulowany. Prosi uczniów, by odszukali w źródłach informacji znaczenie tego słowa i wpisali je do zeszytu.

Przykładowa odpowiedź:

Manipulacja to forma wywierania wpływu na osobę lub grupę w taki sposób, by nieświadomie i z własnej woli realizowała cele manipulatora. Umiejętność rządzenia innymi, znajomość zasad dowodzenia, prowadzenia negocjacji, aby skłonić partnera do zmiany zdania.

Źródło definicji: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Manipulacja_\(psychologia\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Manipulacja_(psychologia))

Nauczyciel zadaje pytanie i otwiera dyskusję: Czy – według Ciebie – młody człowiek jest podatny na manipulację?

Podsumowanie tematu

Nauczyciel podsumowuje zajęcia, a na koniec pyta: Co można zrobić, by uniknąć manipulacji?

Przykładowe odpowiedzi:

Aby uniknąć manipulacji, warto zadawać pytania, krytycznie myśleć, nie wierzyć tylko „na słowo”, ufać swojej intuicji, zapytać innych o zdanie na dany temat.

Praca domowa

Ojciec Felixa dokonał trudnego wyboru – powrócił do domu. W rozmowie z synem powiedział: „Na wojnie nie ma bohaterów”. Napisz, w jaki sposób rozumiesz jego słowa.

KARTY PRACY

Karta pracy nr 1

Wpisz do tabeli informacje o tym, kto jest głównym bohaterem tego filmu i z jakimi problemami się mierzy.

Kto jest bohaterem tego filmu i z jakimi problemami się mierzy?

Przykładowe odpowiedzi dla nauczyciela:

Kto jest bohaterem tego filmu i z jakimi problemami się mierzy?
<i>Film opowiada historię chłopca Felixa i jego rodziny podczas II wojny światowej. Ojciec chłopca przebywa na froncie. Chłopiec z mamą przyjeżdża na wieś, by ukryć się przed wojną. Na wsi Felix poznaje grupę rówieśników: Marthę, Tofana i Karriego. Dzieci wspólnie się bawią, ale zawsze w wojnę i jako ci, którzy niszczą wroga. Bywają wobec siebie bardzo okrutni. Ojciec Karriego, zagorzały nazista, wygłasza na spotkaniach całej społeczności entuzjastyczne mowy o potędze Hitlera i jego miłości do ojczyzny. Frank zaczyna żyć w przekonaniu, że Niemcy wygrają wojnę, a każdy, kto myśli inaczej i działa przeciwko nim, musi ponieść karę. Z wojny wraca ojciec Franka, który wcześniej został uznany za bohatera poległego na wojnie. Okazuje się, że jest zbiegłym dezertorem, który widział okrucieństwo Hitlera.</i>

Karta pracy nr 2

Uzupełnij poniższą tabelę:

Jak wygląda prawda na temat Hitlera i przebiegu wojny według źródeł historycznych, a jak z relacji ojca Karriego?	
wojna według źródeł historycznych	wojna według ojca Karriego

Przykładowe odpowiedzi dla nauczyciela

Jak wygląda prawda na temat Hitlera i przebiegu wojny według źródeł historycznych, a jak z relacji ojca Karriego?	
wojna według źródeł historycznych	wojna według ojca Karriego
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Hitler to ludobójca, na którego rozkaz w obozach zagłady, gettach i na frontach zginęły miliony ludzi;</i> - <i>w czasie wojny zabito też miliony kobiet i dzieci;</i> - <i>wojna wywarła trwałe ślady w psychice ludzi;</i> - <i>Niemcy przegrali wojnę.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Hitler kocha Niemcy i robi wszystko dla dobra swojej ojczyzny;</i> - <i>Każdy, kto się sprzeciwia Hitlerowi, to wróg;</i> - <i>Dezertarów należy surowo ukarać;</i> - <i>Niemcy wygrają wojnę.</i>

Karta pracy nr 3

Bohaterowie dziecięcy i dorośli zostali zestawieni ze sobą na zasadzie kontrastu (przeciwieństw). Wpisz do tabeli co najmniej trzy cechy każdego z bohaterów.

Cechy bohaterów	
Felix	Karri
ojciec Felixa	ojciec Karriego

Przykładowe odpowiedzi dla nauczyciela:

Cechy bohaterów	
Felix	Karri
<i>troskliwy, przyjacielski, oddany, zmanipulowany</i>	<i>okrutny, zmanipulowany, zastraszony</i>
ojciec Felixa	ojciec Karriego
<i>bezwzględny, oddany władzy, nieokazujący uczuć</i>	<i>troskliwy, kochający rodzinę, krytyczny wobec Führera i działań wojennych</i>